

STERKE LEKDIJK

Jaarsveld – Vreeswijk

Dijkversterking Jaarsveld – Vreeswijk

De Lekdijk tussen Jaarsveld en Vreeswijk wordt de komende jaren versterkt om de dijk ook voor de toekomst voldoende veilig te houden. Met deze nieuwsbrief markeren we de start van de verkenningsfase, waarbij we u graag betrekken. Bij de dijkversterking kijken we hoe we de waterveiligheid kunnen combineren met verbeteringen op het gebied van cultuurhistorie, natuur en mobiliteit. In juli van dit jaar zijn we gestart met de verkenning van dit dijktraject. Pas in 2025 zal de eerste schop de grond in gaan.

Coronavirus

Het liefst hadden we de aftrap van het project op een prachtige locatie aan de dijk gehouden. Helaas gooit het coronavirus hiervoor roet in het eten. De komende tijd zullen we vooral digitaal kennismaken. Uiteraard hopen we dat het snel mogelijk is om u op locatie te ontmoeten.

Aangenaam!

Mijn naam is Marloes Springer. De afgelopen 2 jaar heb ik als adviseur omgeving met veel plezier gewerkt aan het deelproject Salmsteke. Ik ben er trots op hoe we in samenwerking met alle partners gekomen zijn tot een integraal ontwerp voor de dijk en de uiterwaard: een veilige, toekomstbestendige dijk grenzend aan een uiterwaard met ruimte voor natuur en recreatie. Dat smaakt naar meer. Vanaf dit jaar ben ik daarom omgevingsmanager voor het traject Jaarsveld-Vreeswijk.

Een prachtig gebied

Ik kijk er naar uit om samen met u te onderzoeken op welke manier we de Lekdijk op dit traject veilig én tegelijkertijd aantrekkelijk kunnen houden. Inmiddels ben ik meerdere malen fietsend, in de auto en deels wandelend het traject langsgaan en dan valt de diversiteit in uitzichten en landschap me op. Monumentale bebouwing in Jaarsveld, prachtige open landschappen met afwisseling tussen natuur en landbouw, dichtbevolkt gebied met verschillende sluisjes en de

Beatrixluis als mooie afsluiter. De dijk is zo goed als overal herkenbaar als een verbindend lint met waarden die we graag willen behouden en waar mogelijk versterken.

Gaan voor de beste oplossing

Waterveiligheid staat voorop, maar alleen samen kunnen we oplossingen bedenken die voor iedereen acceptabel zijn en zoveel mogelijk meerwaarde bieden. Daarbij vorm ik, samen met mijn team, de verbindende schakel tussen de technisch ontwerpers en u als bewoners en gebruikers van de dijk. Ook hebben we een eerste overzicht gemaakt van kenmerken, aandachtspunten en mogelijke kansen voor het gebied (meekoppelkansen).

Ik zie u graag aan de (virtuele) keukentafel!

Ik kijk er naar uit om nader kennis te maken. Helaas helpt de huidige coronasituatie daarin niet mee. We zijn terughoudend met gesprekken aan de keukentafel en fysieke bijeenkomsten.

Marloes Springer
sterkelekdijk@hdsr.nl
06 22706104

Gelukkig hebben andere deeltrajecten bewezen dat we elkaar ook via een digitale weg kunnen leren kennen. Daarom organiseren we in november online bewonersbijeenkomsten. Hierin vertellen we over de dijk en de opgave en vragen we u ook met ideeën en suggesties te komen. Dan komt de naderende kennismaking vanzelf.

Tot snel!

Wat hebben we al gedaan?

Start verkenningfase

In juli van dit jaar is de verkenningfase van start gegaan. Deze fase bestaat uit twee delen: in kaart brengen wat er moet gebeuren om de dijk te versterken en onderzoeken welke wensen er zijn vanuit het gebied. We willen de dijkversterking namelijk zoveel mogelijk combineren met bijvoorbeeld natuur, landbouw, economie, verkeersveiligheid en cultuurhistorie. Tijdens de verkenningfase organiseren we regelmatig bijeenkomsten zodat we uw wensen en ideeën mee kunnen nemen in de beste oplossing voor de dijkversterking. Nu we een eerste indruk hebben van de opgave voor de dijkversterking, vertellen we u daar graag meer over tijdens bewonersbijeenkomsten.

Onderzoek & veiligheidsopgave

In de afgelopen maanden is er achter de schermen al veel werk verzet. Het projectteam is geformeerd en de doelen zijn gesteld. De eerste berekeningen zijn gemaakt en de actuele veiligheidsopgave van de Lekdijk tussen Jaarsveld en Vreeswijk wordt steeds verder ingekleurd. Door aan de voorkant van het project al veel onderzoek te doen, weten we eerder waar we precies moeten versterken.

Traject Jaarsveld – Vreeswijk

Het dijkversterkingstraject loopt van het dorp Jaarsveld tot aan de Beatrixsluis in Nieuwegein. Dit beslaat een totale lengte van ca. 13 km. De Lekdijk in het gebied is erg groen en een gedeelte van de uiterwaarden maakt deel uit van een Natura 2000-gebied. Verder is er op een aantal plekken lintbebouwing en zijn de kernen Jaarsveld en Vreeswijk bijzonder.

Maak kennis met ... teamleden dijkversterking Jaarsveld – Vreeswijk

In deze rubriek zullen we regelmatig verschillende collega's aan u voorstellen. In deze eerste editie stellen echter niet één, maar verschillende collega's zich aan u voor.

Peter Hesem

Projectmanager

Mijn mooiste plek langs de dijk

De nevengeul bij de Horde vind ik een prachtig stukje uiterwaard. Hier oogt het nog als het oorspronkelijke rivierengebied.

In mijn vrije tijd ...

... doe ik met veel plezier vrijwilligerswerk op een fruitteeltbedrijf waar onder andere Kiwi's en Pawpaws worden verbouwd.

Matthijs Willemse

Landschapsarchitect

Mijn mooiste plek langs de dijk

Dat zijn er heel veel. Juist de contrasten maken het tot een interessant gebied. Als ik toch moet kiezen ga ik voor De Punt. De plek biedt een geweldig panorama over de rivier en uiterwaarden.

In mijn vrije tijd ...

... speel ik jazz-trompet in verschillende bands. Het zoeken naar balans in vastliggende structuren en het gezamenlijk improviseren om iets nieuws te laten ontstaan vind ik prachtig.

Paul Neijenhuis

Technisch manager

Mijn mooiste plek langs de dijk

Het Klaphek is mijn favoriete plek. Hier sloot vroeger de Hollandse IJssel aan op de Lek. Ook staan hier nog twee dijkpalen die herinneren aan de twee waterschappen die hier eeuwenlang de dijk hebben bewaakt en beheerd.

In mijn vrije tijd ...

... kom ik graag buiten. Ik wandel, fiets en verken per kano de mooiste plekken van ons land.

Evelien Mewe

Adviseur omgeving

Mijn mooiste plek langs de dijk

Voor mij is dat de plaats waar het historische Dijkhuis staat, Jaarsveld. Vele jaren waterschapsgeschiedenis en het schitterende uitzicht op de rivier komen op deze plek samen.

In mijn vrije tijd ...

... wandel ik graag, het liefst in de bergen. Ook vind ik het leuk om creatief bezig te zijn. Het maken van glasobjecten is één van mijn fijnste hobby's.

Wat komt eraan?

De komende tijd staat in het teken van kennismaken. Hiervoor organiseren we verschillende digitale bijeenkomsten. We zijn benieuwd naar uw verhaal bij de dijk, op welke manier u betrokken wilt worden bij de dijkversterking en welke ideeën, kansen en aandachtspunten u ziet bij dit project.

Digitale bewonersavonden

In coronatijd is het helaas niet mogelijk om op locatie het project af te trappen. Daarom organiseren we digitale bewonersavonden. Deze vinden plaats op:

- Dinsdagavond 24 november, 19.00 – 20.00 & 20.30 – 21.30u
- Donderdagavond 26 november, 19.00 – 20.00 & 20.30 – 21.30u

We vragen u in te schrijven voor een tijdslot, daarmee kunnen we u de deelnamelink sturen.

Ga hiervoor naar

www.hdsr.nl/sterkelekdijk/jaarsveld-vreeswijk.

Werkatelier (online)

- Woensdagmiddag 9 december

Belevingswaardenonderzoek (online)

Naast de kennismakingsbijeenkomsten, organiseren we begin volgend jaar een online belevingswaardenonderzoek. Hiervoor zijn we nu met de laatste details bezig, rond de bewonersavonden vertellen we u hier meer over.

Op weg naar de Nota van Uitgangspunten

Op dit moment wordt er veel informatie opgehaald. Zo wordt er hard gerekend aan de definitieve veiligheidsopgave en komt er steeds meer informatie vanuit de omgeving. Deze informatie voegen we samen in de Nota van Uitgangspunten, die in het voorjaar van 2021 wordt gepubliceerd. Zo wordt overzichtelijk wat de veiligheidsopgave is, wat de uitgangspunten voor de dijkversterking zijn, en wat mogelijk interessante projecten vanuit de omgeving zijn, die we tegelijk met de dijkversterking kunnen realiseren, zogenaamde meekoppelkansen. Op deze manier werken we samen aan een veilige én aantrekkelijke dijk.

Hoe ziet de verkenningsfase eruit?

In de verkenningsfase werken we via verschillende mijlpalen toe naar één Voorkeursalternatief. Dit is het plan op hoofdlijnen voor de dijkversterking. In de tussentijd organiseren we bijeenkomsten en gaan we samen met u aan de slag met de plannen.

De laatste dijkdoorbraak in de Lopikerwaard

In vroegere tijden waren er 2 à 3 grote dijkdoorbraken per eeuw. Iedere generatie maakte dit dus wel een keer mee. De gevolgen van een dijkdoorbraak waren desastreus. Het duurde vaak maanden, zo niet jaren, voordat het land weer bruikbaar was.

De laatste doorbraak van de Lekdijk tussen Jaarsveld en Vreeswijk was in 1751. De kranten meldden vanaf begin maart 1751 het verontrustende niveau van het water bij Jaarsveld. Grote hoeveelheden smeltwater uit Duitsland werden extra opgestuwd door hevige westenwinden. Op 18 maart stond het

waterpeil op 21 duim boven "het Klokkenslag" en dit steeg door tot 75 duim op 21 maart.

Bij het bereiken van het klokkenslagepeil werden de noodklokken geluid, altijd gestart door de kerkklok van Jaarsveld. Deze riepen het dijkleger naar de dijk, dat bestond uit alle weerbare mannen tussen de 18 en 60 jaar. Zij werkten met man en macht om een doorbraak te voorkomen.

Helaas brak de dijk op 23 maart 1751 op twee plaatsen door en kwam het dijkleger in de val te zitten.

Uit de krant: "Utrecht den 25e maart. Eergisteren namiddag tussen drie en half vier is de Lekkendijk 5 kwartier gaans beneden Vreeswijk ter lengte van 12 roeden doorgebroken en voorts 's avonds een half uur gaans aan deze zijde van Jaarsveld. Deze tweede doorbraak is veel groter dan de eerste. Een menigte land- en andere werklieden, welke men op 130 schatte en die zich op den dijk bevonden, geraakten tussen die beide inbraken afgesneden. Echter zijn deze gisterenmorgen, door vaartuigen uit Lexmond overgekomen, gelukkig nog gered. Ondertussen is op het platteland de ellende onuitsprekelijk. Door de beide doorbraken is een vervaarlijke menigte waterbinnengestort, waarvan men het geruis op een afstand van meer dan een uur gaans zeer bekwaam horen kan."

Het gevolg was dat zowel de Lopikerwaard als de Krimpenerwaard onder water kwamen te staan. De sporen van deze dubbele doorbraak zijn nog zichtbaar in het landschap. Door de kracht van het doorbrekende water wordt altijd een groot gat gevormd: een wiel. Het wiel bij de Uitweg staat nog vol water en in het opgevolde wiel bij de Galgenwaard groeit een herkenbaar moerasbosje.

Besluit algemeen bestuur grondstrategie Sterke Lekdijk

In het voorjaar van 2020 zijn er vanuit de omgeving vragen gesteld over de grondstrategie bij project Sterke Lekdijk. Het Hoogheemraadschap wil delen van de dijk verwerven om de waterveiligheid op lange termijn optimaal te borgen. Oorspronkelijk wilde het waterschap het binnentalud en de binnenberm verwerven. In een verduidelijking en verbetering van de strategie is dit aangepast naar het verwerven van het binnentalud en het vestigen van een zakelijk recht op de binnenberm. Daarbij is goed geluisterd naar de belangen en zorgen van ondernemers en bewoners tijdens de vergadering van de commissie Systeem, Kwaliteit en Keten van het algemeen bestuur.

Persoonlijke gesprekken

Op 13 mei jl. heeft het algemeen bestuur bevestigd dat deze verbeterde versie van de strategienota grondverwerving Sterke Lekdijk het uitvoeringskader voor de grondverwerving blijft. Alle grondeigenaren van de Lekdijk hebben hier brieven over ontvangen. In maart ter aankondiging van de commissie Systeem, Kwaliteit en Keten en in juni naar aanleiding van het besluit van het algemeen bestuur. Met alle grondeigenaren worden de komende tijd persoonlijke gesprekken gevoerd en daarin betrekken we uiteraard individuele belangen. Minnelijke overeenstemming is te allen tijde het uitgangspunt. Op het traject Jaarsveld - Vreeswijk zullen de gesprekken naar verwachting in het najaar van 2022 plaatsvinden.

Waarom duurt het nog twee jaar voordat de gesprekken starten?

Op dit moment is nog niet bekend hoe de plannen voor de dijkversterking eruit zien. De komende twee jaar werken we samen met u en andere belanghebbers aan het ontwerp. Pas wanneer het ontwerp concreter wordt, weten we wat dit betekent voor uw situatie.

Help mee onze communicatie en participatie verder te verbeteren

Helpt u ook mee?

Voor deeltraject Jaarsveld - Vreeswijk willen we vooral aan de voorkant van het project bevragen hoe u tegen communicatie en participatie aankijkt. Vul de online enquête op onze website in en help mee onze communicatie en participatie verder te verbeteren:

www.hdsr.nl/sterkelekdijk/jaarsveld-vreeswijk.

Meedenkers gezocht!

Een dijkverbetering staat nooit op zichzelf. In de omgeving gebeurt veel en organisaties, belangenverenigingen en particulieren hebben vaak mooie ambities en wensen voor de dijk en haar omgeving. Graag werken we samen aan integrale oplossingen waarin de dijkverbetering zo goed mogelijk wordt ingepast in het gebied, met meerwaarde voor alle partijen.

Werkateliërs

De vorm waarin we het gesprek met de omgeving willen aangaan noemen we een werkateliër. In een werkateliër zijn (vertegenwoordigers van) verschillende belanghebbenden aanwezig om samen met het waterschap mee te denken, kennis te delen en te reflecteren op de keuzes die we maken richting het voorkeursalternatief.

Doet u ook mee?

Bent u:

- graag betrokken bij ontwikkelingen in de omgeving?
- geïnteresseerd om vanuit verschillende invalshoeken mee te denken
- bereid mee te denken over de verschillende belangen die spelen?

Dan zoeken we u!

Wanneer vindt het werkateliër plaats?

Het eerste werkateliër vindt plaats op woensdagmiddag 9 december (online). We verwachten de komende 1,5 jaar zes bijeenkomsten te organiseren. Deelname is op vrijwillige basis. Wel hopen we dat u tijd vrij kunt maken voor de bijeenkomsten, zodat we écht samen aan de slag kunnen. Meld u zich aan via onze website: www.hdsr.nl/sterkelekdijk/jaarsveld-vreeswijk.

Hoogwaterbeschermingsprogramma

Deelproject Jaarsveld - Vreeswijk valt onder het project Sterke Lekdijk, dat deel uitmaakt van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Dit is een landelijke aanpak om dijken in heel Nederland veilig te houden en de waterveiligheid van ons land te waarborgen voor nu en in de toekomst.

Contact en meer informatie

Voor meer informatie over het project Jaarsveld - Vreeswijk kijkt u op onze website: www.hdsr.nl/sterkelekdijk/jaarsveld-vreeswijk

Voor vragen over het project kunt u ook mailen naar sterkelekdijk@hdsr.nl of contact opnemen met omgevingsmanager Marloes Springer: 06 22706104.

Digitale nieuwsbrief

Wij willen u vragen om u aan te melden voor de digitale nieuwsbrief. Op deze manier blijft u automatisch op de hoogte van de ontwikkelingen rond het project Jaarsveld - Vreeswijk.

U kunt zich aanmelden via

www.hdsr.nl/sterkelekdijk/jaarsveld-vreeswijk

Colofon

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Postadres: Postbus 550, 3990 GJ Houten

Projectbureau 'Sterke Lekdijk'

www.hdsr.nl/sterkelekdijk/jaarsveld-vreeswijk
sterkelekdijk@hdsr.nl

